

УДК 35.072.2:343.352:342.7(477)

DOI: <https://doi.org/10.30838/EP.211.297-304>

Шевченко В.О.

Університет митної справи та фінансів

Shevchenko Volodymyr

University of Customs and Finance

<https://orcid.org/0009-0002-4935-3205>

МОДЕЛЬ ДОВІРООРІЄНТОВАНОГО ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ: ІНТЕГРАЦІЯ АНТИКОРУПЦІЙНИХ ТА ПРАВОЗАХИСНИХ ІНСТРУМЕНТІВ

У статті обґрунтовано концептуальні засади формування моделі довіроорієнтованого публічного управління в умовах повоєнного відновлення України. Доведено, що перехід від фази екзистенційного виживання до масштабної відбудови вимагає нової архітектури суспільного договору, де інституційна довіра виступає головним операційним активом та маркером легітимності влади. На основі аналізу актуальних соціологічних даних (КМІС, Центру Разумкова, групи «Рейтинг») та наукових досліджень інституційної крихкості держави виявлено ключові ефекти повоєнного соціального дистресу. Встановлено, що хронічне психосоціальне виснаження та високий рівень недовіри до традиційних інститутів влади радикально змінюють електоральні орієнтації громадян: на зміну пасивному патерналізму приходить запит на прозору, підзвітну демократію з нульовою толерантністю до корупції. Обґрунтовано наукову новизну, яка полягає у відході від фрагментованого застосування управлінського інструментарію та доведенні необхідності синергетичної інтеграції антикорупційного і правозахисного векторів державної політики. Розроблено багаторівневу матрицю такої інтеграції на макро- (розподіл ресурсів відбудови, системи E-data та DREAM) та мікрорівнях (якісне надання адміністративних і соціальних послуг, безбар'єрність у ЦНАП). Окремо виділено інститут захисту викривачів (whistleblowers) та механізми громадського контролю як наскрізні точки перетину, що одночасно запобігають корупції та гарантують захист фундаментальних прав людини. Зроблено висновок, що імплементація запропонованої моделі є безальтернативним шляхом подолання інституційної неспроможності держави, забезпечення ефективного використання міжнародної допомоги та формування усвідомленого електорального вибору в повоєнний період.

Ключові слова: довіроорієнтоване управління, публічна влада, повоєнна відбудова, соціальний дистрес, антикорупційні інструменти, правозахисні механізми, електоральні орієнтації, інституційна крихкість.

MODEL OF TRUST-ORIENTED PUBLIC ADMINISTRATION: INTEGRATION OF ANTI-CORRUPTION AND HUMAN RIGHTS INSTRUMENTS

The article substantiates the conceptual foundations for forming a model of trust-oriented public administration in the context of Ukraine's post-war recovery. It is proven that the transition from the phase of existential survival to large-scale reconstruction requires a new architecture of the social contract, where institutional trust acts as the main operational asset and a marker of the authorities' legitimacy. Based on the analysis of current sociological data (KIIS, Razumkov Centre, Rating Group) and scientific research on the institutional fragility of the state, the key effects of post-war social distress are identified. It is established that chronic psychosocial exhaustion and a high level of distrust in traditional government institutions radically change the electoral orientations of citizens: passive paternalism is replaced by a demand for transparent, accountable democracy with zero tolerance for corruption. The scientific novelty is substantiated, which consists in moving away from the fragmented application of management tools and proving the need for a synergistic integration of the anti-corruption and human rights vectors of state policy. The article states that at the stage of resource allocation and international recovery programs, the state faces a double challenge: on the one hand, corruption risks that will require strict control; on the other hand, there will be a strong demand for the protection of human rights, inclusiveness, and the provision of social guarantees for the war-affected population. A multi-level matrix of such integration has been developed at the macro- (distribution of recovery resources, E-data and DREAM systems) and micro-levels (high-quality provision of administrative and social services, barrier-free access in ASCs). The institute of whistleblowers protection and mechanisms of public control are highlighted separately as cross-cutting points of intersection that simultaneously prevent corruption and guarantee the protection of fundamental human rights. It is concluded that the implementation of the proposed model is an unalternative way to overcome the institutional incapacity of the state, ensure the effective use of international assistance, and form a conscious electoral choice in the post-war period.

Keywords: trust-oriented administration, public authority, post-war recovery, social distress, anti-corruption tools, human rights mechanisms, electoral orientations, institutional fragility.

JEL classification: H83, D73, K38, H11, Z13, K42.

ISSN друкованої версії: 2224-6282

ISSN електронної версії: 2224-6290

© Шевченко В.О., 2026

Постановка проблеми. Перехід України від фази екзистенційного виживання в умовах повномасштабної війни до етапу масштабної повоєнної відбудови висуває безпрецедентні вимоги до архітектури системи публічного управління. У цей транзитний період інституційна довіра трансформується з бажаного репутаційного показника на єдину легітимну «валюту» та фундаментальну умову відновлення держави. Без критично високого рівня довіри неможливо вирішити три найважливіші макрозавдання повоєнного періоду: забезпечити масове повернення вимушених переселенців із-за кордону, залучити багатомільярдні іноземні інвестиції та зберегти соціально-політичну стабільність у суспільстві з глибокою посттравматичною реакцією.

Водночас повоєнне суспільство характеризуватиметься надзвичайно загостреним відчуттям справедливості та нульовою толерантністю до будь-яких зловживань. На етапі розподілу колосальних ресурсів, передбачених міжнародними програмами відновлення, держава стикнеться з подвійним викликом. З одного боку, існуватимуть гіпертрофовані корупційні ризики, що вимагатимуть жорсткого контролю. З іншого боку, з'явиться потужний запит на захист прав людини, інклюзивність та забезпечення соціальних гарантій для ветеранів, постраждалих від війни та внутрішньо переміщених осіб.

Традиційна патерналістська модель управління, як і суто каральна модель контролю, вичерпали себе. Формування нових електоральних орієнтацій громадян у повоєнний період базуватиметься на запиті до держави не просто як до «контролера», а як до чесного партнера і сервісу. Це актуалізує потребу в розробці та впровадженні інноваційної моделі довіроорієнтованого публічного управління, яка органічно поєднує в собі два базові крила: антикорупційне (як гарантію прозорості та підзвітності) та правозахисне (як гарантію рівності, безпеки та справедливості).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика інституційної довіри та трансформації публічного управління в умовах війни та повоєнної відбудови перебуває у фокусі уваги багатьох вітчизняних дослідників. Теоретичні аспекти інституційної крихкості держави, соціального дистресу та взаємодії держави і суспільства ґрунтовно розкрито у працях Н. Кононенко [12], колективу авторів під керівництвом Г. Зеленько [13] та Д. Лободи [14]. Специфіку трансформації політичної участі та вплив недовіри на електоральні орієнтації громадян досліджує І. Симисенко [11]. Практичні вектори антикорупційної політики висвітлено В. Гончаруком і А. Шиньковичем [8], а також закріплено у Державній антикорупційній програмі [9] та аналітичних звітах НАЗК щодо сприйняття корупції [10]. Аспекти міжнародного співробітництва та відбудови України розглядає А. Мартишук [15], тоді як роль надання адміністративних послуг як інструменту генерування довіри доведено А. Мирошниченком та Г. Трегубенком [16].

Водночас потужну емпіричну базу нашого дослідження формують актуальні соціологічні опитування

2023–2026 рр., проведені Соціологічною групою «Рейтинг» [1, 4, 5], Київським міжнародним інститутом соціології (КМІС) [2, 6, 7] та Центром Разумкова [3], які фіксують безпрецедентну динаміку інституційної довіри та кристалізацію нових суспільних запитів.

Незважаючи на ґрунтовну теоретичну та емпіричну базу, питання синергетичного поєднання антикорупційних та правозахисних інструментів у єдину довіроорієнтовану модель управління в умовах повоєнного транзиту та формування нових електоральних запитів залишається недостатньо розробленим, що й зумовлює актуальність даного дослідження.

Метою статті є теоретичне обґрунтування та концептуальне проєктування моделі довіроорієнтованого публічного управління в умовах повоєнного відновлення України на основі інтеграції антикорупційних та правозахисних інструментів, а також визначення впливу цієї моделі на формування майбутніх електоральних орієнтацій суспільства.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети в роботі використано загальнотеоретичні та емпіричні методи. Зокрема, під час досліджень застосовано такі теоретичні методи як: системний аналіз (для розгляду інституційної довіри як результату синергії антикорупційних та правозахисних інструментів на різних рівнях управління), структурно-функціональний аналіз (для виявлення тенденцій електоральної довіри та впливу соціального дистресу на політичні вподобання виборців). Також використано широкий спектр емпіричних методів, а саме: джерелознавчий та фактологічний аналіз (аналіз даних соціологічних досліджень КМІС, Центр Разумкова, СГ «Рейтинг»), аналіз документів (нормативно-правові акти, державні стратегії), описового моделювання (при розробці довіроорієнтованої моделі публічного управління).

Виклад основних результатів дослідження. Формування нової моделі управління неможливе без розуміння глибоких соціально-психологічних трансформацій, які переживає українське суспільство. Тому питання електоральної орієнтації повоєнного суспільства в умовах інституційної крихкості та соціального дистресу вимагає першочергового розгляду. Як зазначає Н. Кононенко [12], повномасштабна війна виступила катализатором радикальних змін, формуючи симптоми так званого «катастрофічного суспільства», ключовим з яких є повоєнний соціальний дистрес. Це хронічне психосоціальне виснаження та зростання інституційної недовіри роблять суспільство вкрай чутливим до будь-якої несправедливості, а толерантність до корупції чи неефективності влади зводиться до нуля [10, 14].

Цей дистрес безпосередньо впливає на майбутні електоральні орієнтації. Згідно з дослідженнями І. Симисенка [11], інституційна довіра в сучасній Україні є нестабільною, фрагментованою та високоперсоналізованою, що змушує виборця відмовлятися від пасивного патерналізму на користь жорсткої вимогливості до влади. Водночас, попри виснаження, соціологія початку 2025 р. фіксує чіткий запит суспільства на демократичний розвиток. За даними КМІС (2025), українці масово відкидають авторитаризм як прийнятну форму

правління, надаючи перевагу демократичним інституціям [6], а дослідження Центру Разумкова [3] та групи «Рейтинг» [1, 4, 5] підтверджують високий рівень згуртованості суспільства довкола ідеї справедливого відновлення. Це означає, що на майбутніх виборах ключовим маркером легітимності для будь-якої політичної сили стане її здатність запропонувати працюючі механізми підзвітності влади. Відповідно, подолання «інституційної неспроможності», про яку йдеться у монографії за редакцією Г. Зеленько [13], стає питанням

політичного виживання еліт: держава має розірвати замкнене коло неефективності та запропонувати суспільству прозорі правила гри.

Емпіричним підтвердженням цієї тези є найсвіжіші соціологічні дані. Якщо у 2022–2023 рр. діяв феномен «гуртування довкола прапора», то опитування 2025–2026 рр. (КМІС, Центр Разумкова, група «Рейтинг») фіксують відчутне «протверезіння» суспільства та перерозподіл довіри (табл. 1).

Таблиця 1

Динаміка інституційної довіри та електоральних орієнтацій українського суспільства в умовах затяжної війни (фактологічний вимір)

Інституція / Показник суспільних настроїв	Пік «гуртування» (2022–2023 рр.)	Період інституційної крихкості (2025–2026 рр.)	Джерело даних
<i>Збройні Сили України (ЗСУ)</i>	Абсолютна довіра (96–98 %)	Зберігається на надвисокому рівні (понад 90 %), ЗСУ залишаються головним легітимним інститутом.	Центр Разумкова [3], Група «Рейтинг» [5]
<i>Інститут Президента України</i>	Стрибок довіри до 73–80 %	Відчутне зниження та поляризація оцінок; перехід до критичного сприйняття рішень.	КМІС (січень 2026 р.) [7]
<i>Уряд (Кабінет Міністрів) та Верховна Рада</i>	Уряд — 54 %; Парламент — близько 40 %	Стрімке падіння до критично низьких показників (довіра менше 20–25 %).	КМІС [2], Главком [10]
<i>Оцінка перспектив чинної влади після війни</i>	Беззаперечна підтримка збереження влади як гаранта стабільності.	Глибокий розкол: від визнання наявності «ефективних фахівців» до оцінки влади як «суцільно заплямованої».	КМІС (січень 2026 р.) [7]
<i>Вектор розвитку держави (Демократія чи Авторитаризм)</i>	Ситуативна готовність до обмеження прав заради безпеки.	Масове відкидання авторитаризму: більшість громадян обирає розвиток демократичних інституцій.	КМІС (травень–червень 2025 р.) [6]

Джерело: складено автором на основі [2, 3, 5, 6, 7, 10].

Аналіз даних таблиці 1 дозволяє констатувати, що український виборець на етапі повоєнного відновлення керуватиметься жорстким прагматизмом. Збереження високої довіри до військових структур на тлі падіння довіри до традиційних політичних інститутів (уряду, парламенту) свідчить про глибоку інституційну крихкість [13]. Суспільство категорично не готове жертвувати демократичними цінностями заради безпеки [6], однак воно вимагає від держави гарантій справедливості.

Саме тому для збереження легітимності держава не може покладатися на старі політичні технології чи комунікацію успіху. Натомість виникає гостра потреба діяти на випередження, впроваджуючи нові, прозорі інституційні правила гри ще до завершення бойових дій. Тільки так можна трансформувати потенціал соціального дистресу у конструктивну громадянську співучасть у процесах відбудови.

Процес повоєнного відновлення не може обмежуватися виключно фізичною відбудовою інфраструктури. Тут необхідно поєднати антикорупційні та правозахисні інструменти які мають стати базисом повноенної відбудови. Як справедливо наголошує А. Мартишук [15], – відбудова України за підтримки США та ЄС має виходити за межі інженерних рішень і включати економічну диверсифікацію, демократизацію та широку соціальну інтеграцію. Цей підхід вимагає нової архітектури публічного управління, де ключову роль відіграє інтеграція двох, на перший погляд, різних

блоків: антикорупційного та правозахисного. Досі ці вектори розвивалися паралельно: антикорупційні органи (НАБУ, ВАКС) фокусувалися на каральній та превентивній функціях щодо еліт, тоді як захист прав людини (зокрема, надання якісних адмінпослуг, соціальні гарантії ветеранам, захист власності) залишався у площині роботи місцевого самоврядування та омбудсмена.

Синтез цих інструментів у єдину довіроорієнтовану модель управління передбачає:

на макрорівні – розподіл ресурсів, що передбачає застосування радикальної цифрової прозорості (наприклад, подальший розвиток екосистеми управління відбудовою DREAM) та жорсткого антикорупційного комплаєнсу під час використання донорських коштів. Це забезпечить інституційну довіру з боку зовнішніх стейкхолдерів (ЄС та США) [15];

на мікрорівні – взаємодію громадянина та держави, адже як доводять А. Мирошниченко та Г. Трегубенко [16], довіра до публічної влади найефективніше формується на базовому рівні – через якісну та прозору комунікацію під час надання адміністративних послуг (ЦНАП). Відсутність побутової корупції та швидке вирішення проблем ветеранів, ВПО та бізнесу є найдієвішим правозахисним інструментом держави;

на перетині макро- та мікро- рівнів (наскрізний рівень) – захист інституту викривачів (Whistleblowers), що передбачає захист осіб, які повідомляють про корупцію, є одночасно і потужним антикорупційним

механізмом, і базовим елементом захисту прав людини (свободи слова, права на працю та особисту безпеку).

Лише об'єднання цих напрямів здатне конвертувати нинішній соціальний дистрес [12] не у протестний потенціал [11], а у конструктивну співучасть громадян у розбудові держави.

Систематизуючи результати наведених соціологічних опитувань та політологічних досліджень, ми сформулювали аналітичну таблицю, яка демонструє прямий вплив наслідків війни на трансформацію майбутніх електоральних орієнтацій суспільства (табл. 2).

Таблиця 2

Трансформація політичної поведінки та електоральних орієнтацій під впливом повоєнного соціального дистресу

Чинник впливу	Прояв у суспільній поведінці	Наслідок для інституційної довіри та майбутніх виборів
<i>Інституційна крихкість держави (Г. Зеленько [13], І. Семисенко [11])</i>	Зростання недовіри до парламенту та уряду; домінування неконвенційної участі (протести) або абсентеїзму.	Відмова від підтримки старих політичних еліт; запит на нові прозорі механізми підзвітності.
<i>Соціальний дистрес та виснаження (Н. Кононенко [12])</i>	Гіперчутливість до несправедливості; нульова толерантність до неефективності влади.	Будь-який корупційний скандал миттєво руйнує електоральні рейтинги влади та делегітимізує її рішення.
<i>Запит на демократичний розвиток (КМІС [25], Центр Разумкова [24])</i>	Масове відкидання авторитаризму як прийнятної форми правління.	Неможливість побудови виборчої кампанії виключно на патерналістських обіцянках; попит на реальні реформи.

Джерело: узагальнено автором на основі [18, 19, 20, 24, 25].

Аналіз даних табл. 2 дозволяє констатувати, що повоєнний виборець керуватиметься не емоційним патерналізмом, а жорстким прагматизмом. Соціальний дистрес та психологічне виснаження виступають своєрідним «фільтром», який радикально знижує поріг терпимості до будь-яких проявів корупції чи неефективності дій владних інституцій. Це означає, що для збереження легітимності держава не може покладатися на традиційні політичні технології. Натомість виникає гостра потреба діяти на випередження, впроваджуючи

нові, прозорі інституційні правила гри ще до завершення бойових дій, щоб трансформувати потенціал соціального протесту у конструктивну громадянську участь.

Щоб уникнути декларативності у процесі повоєнної відбудови, ми пропонуємо об'єднати антикорупційні та правозахисні механізми у єдину матрицю взаємодії на різних рівнях публічного управління (табл. 3).

Таблиця 3

Матриця інтеграції антикорупційних та правозахисних інструментів у довіроорієнтованій моделі

Рівень управління	Антикорупційний вектор (Запобігання зловживанням)	Правозахисний вектор (Забезпечення прав і свобод)	Синергетичний ефект (Генерування довіри)
<i>Макрорівень (Державна політика відбудови)</i>	Радикальна прозорість та впровадження системи DREAM для всіх проєктів; жорсткий комплас-контроль.	Справедливий розподіл компенсацій за зруйноване житло; забезпечення прав ВПО та ветеранів.	Легітимізація процесу відбудови в очах громадян та іноземних донорів; залучення багатомільярдних інвестицій.
<i>Мікрорівень (Місцеве самоврядування)</i>	Ліквідація побутової корупції; цифровізація управлінських послуг.	Безбар'єрність у ЦНАПах (фізична та інформаційна); інклюзивність у прийнятті рішень (громадські слухання).	Відновлення довіри до влади на базовому рівні, де відбувається щоденна комунікація «держава – громадянин».
<i>Наскрізний рівень (Інституційна культура)</i>	Розвиток інституту викривачів корупції (whistleblowers); невідворотність покарання (НАБУ, ВАКС).	Захист трудових та особистих прав викривачів; гарантії дотримання права на справедливий суд.	Формування свідомого та відповідального громадянського суспільства; руйнування корупційних патернів.

Джерело: розроблено автором.

Розроблена Матриця (табл. 3) показує, що ізольоване застосування антикорупційних чи правозахисних інструментів не здатне забезпечити сталий управлінський результат. Лише їх інтеграція на всіх рівнях створює замкнений екосистемний цикл довіроорієнтованого управління. Макрорівень (цифровізація відбудови) гарантує цільове використання донорських коштів, мікрорівень (сервіси ЦНАП та інклюзія) знімає соціальну напругу й гарантує дотримання прав людини

на місцях, а наскрізні механізми (такі як захист викривачів та невідворотність покарання) забезпечують безперервне самоочищення системи зсередини. Таким чином, антикорупція захищає ресурси, а правозахисний вектор спрямовує їх на відновлення справедливості, що в сукупності й генерує стійку інституційну довіру.

Новизна пропонованого нами підходу щодо формування концептуальної архітектури довіроорієнтованої моделі управління полягає у відході від

фрагментованого застосування управлінських інструментів. Дотепер антикорупційна політика та правозахисна діяльність функціонували в системі державного управління як паралельні, майже не пересічні треки. Проте в умовах повоєнного соціального дистресу та інституційної крихкості така фрагментація є неефективною: антикорупційна діяльність без правозахисної складової перетворюється на суто каральну машину, а

захист прав людини без подолання корупції залишається декларативним через розкрадання необхідних для цього ресурсів.

Таким чином розроблена нами *Модель формування довіроорієнтованого публічного управління* має чітку структурно-функціональну архітектуру, яку можна візуалізувати через взаємодію наступних базових блоків (рис. 1):

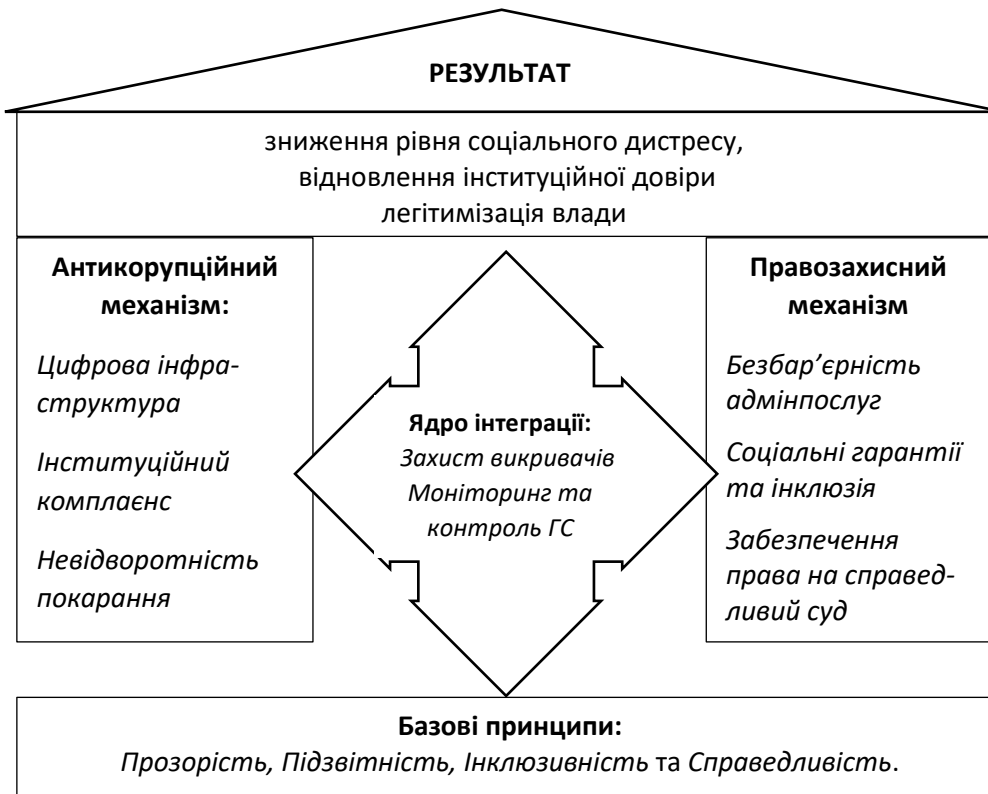


Рис. 1. Модель формування довіроорієнтованого публічного управління
Джерело: розроблено автором.

- фундаментальний рівень – базові принципи;
- функціональні стовпи – механізми (антикорупційний та правозахисний);
- ядро інтеграції – синергетичної взаємодії;
- очікуваний публічноуправлінських ефект – результат впровадження моделі).

1 *Фундаментальний рівень (Базові принципи)*. Модель спирається на чотири невід'ємні принципи повоєнного суспільного договору: *Прозорість, Підзвітність, Інклюзивність та Справедливість*. Без забезпечення цих принципів на рівні політичної волі надбудова моделі неможлива.

2 *Функціональні стовпи (механізми)*. Модель тримається на двох рівнозначних функціональних «стовпах», які компенсують і підсилюють один одного:

Стовп А. Антикорупційний механізм (карально-превентивний контур) включає такі інструменти: цифрова інфраструктура відбудови, де обов'язкове використання систем типу DREAM для всіх проєктів відновлення, відкриті дані (E-data), прозорі публічні

закупівлі; *інституційний комплаєнс* шляхом впровадження ризик-менеджменту в органах влади (від міністерств до ОМС) для превентивного усунення конфлікту інтересів; *невідворотність покарання* через забезпечення незалежності антикорупційної тріади (НАБУ–САП–ВАКС) як гарантії рівності всіх перед законом.

Стовп Б. Правозахисний механізм (сервісно-соціальний контур) функціонування якого забезпечують такі інструменти як: *безбар'єрність адмінпослуг* шляхом розширення мережі ЦНАП, інтеграція ветеранських сервісів, цифровізація соціальних послуг (платформа «Дія»); *соціальні гарантії та інклюзія* для забезпечення прав ВПО, осіб з інвалідністю внаслідок війни, справедливий розподіл компенсацій за зруйноване майно; *забезпечення права на справедливий суд* адже реформа судів загальної юрисдикції, адже для пересічного громадянина або локального інвестора захист прав власності в місцевому суді є таким самим маркером довіри, як і вироки ВАКС для топчиновників.

3. *Ядро інтеграції (Точка перетину)* – синтез двох стовпів відбувається через наскрізні інструменти, які притаманні і антикорупційному й правозахисному механізмам: *захист викривачів (Whistleblowers)*, що

забезпечує гарантію безпеки та трудових прав людини, яка повідомляє про корупцію; *громадський моніторинг та контроль* шляхом залучення ветеранських організацій та місцевих громад до наглядових рад проєктів відбудови (інтеграція права на участь в управлінні та механізму контролю).

4. Очікуваний публічноуправлінський ефект (результат функціонування моделі). Впровадження такої моделі генерує кумулятивний ефект: зниження рівня соціального дистресу, відновлення інституційної довіри та легітимізацію влади.

У контексті майбутніх повоєнних виборів саме ця модель формує умови для раціонального електорального вибору, унеможливує популізм та переводить політичну участь із формату «вуличної протестності» у формат конвенційної демократичної взаємодії.

Висновки. Повоєнна відбудова України – це не лише процес відновлення зруйнованої інфраструктури, а й унікальне «вікно можливостей» для подолання інституційної неспроможності держави. Аналіз соціологічних маркерів та електоральних орієнтацій засвідчує, що суспільство, виснажене війною та соціальним дистресом, більше не сприйматиме імітації реформ або патерналістських обіцянок. Головним критерієм легітимності влади на майбутніх виборах та ключовою умовою отримання міжнародної донорської допомоги

стане здатність держави генерувати та підтримувати інституційну довіру. Розроблена в межах дослідження концептуальна модель довіроорієнтованого публічного управління доводить, що вирішення цих завдань можливе лише шляхом синергетичного об'єднання антикорупційних та правозахисних інструментів. Жорсткий комплаєнс, цифрова прозорість відбудови, дієвий захист викривачів та забезпечення безперешкодного доступу громадян до якісних адміністративних і соціальних послуг формують нову архітектуру суспільного договору. Імплементация цієї моделі на всіх рівнях влади – від центральних органів до територіальних громад – є безальтернативним шляхом до розбудови стійкої, демократичної та європейської України.

Перспективою подальших розвідок у цьому напрямі є емпіричне тестування запропонованої моделі на рівні органів місцевого самоврядування в процесі реалізації регіональних програм комплексного відновлення.

Декларація про використання ШІ. Під час написання статті було використано ШІ (Google Gemini Pro) як інструмент для редагування та упорядкування тексту, а також для уточнення перекладу анотації англійською. Автор несе повну відповідальність за науковість, точність та цілісність контенту.

Список використаних джерел:

1. Комплексне дослідження : Як війна змінила мене та країну. підсумки року: комплексне порівняльне дослідження. Підсумки року. Соціологічна група «Рейтинг». 2023. 58 с. URL: https://cdn.prod.website-files.com/685c279caf66f4023ad2cab4/68d1589e4be159693dd073f6_rating_war_changed_me_and_the_country_february_2023_compressed.pdf
2. Довіра українців до влади впала за останній рік : КМІС. РБК-Україна. 9 січня 2025. URL: <https://www.rbc.ua/rus/news/dovira-ukrayintsiv-vladi-vpala-ostanniy-rik-1736413432.html>
3. Оцінка ситуації в країні, довіра до соціальних інститутів, політиків, посадовців та громадських діячів, ставлення до виборів під час війни, віра в перемогу (лютий–березень 2025р.). Разумков центр. 2024. URL: <https://razumkov.org.ua/napriamky/sotsiologichni-doslidzhennia/otsinka-sytuatsii-v-kraini-dovira-do-sotsialnykh-institutiv-politykiv-posadovtsiv-ta-gromadskykh-diiachiv-stavlennia-do-vyboriv-pid-chas-viiny-vira-v-peremogu-liutyiberezen-2025r>
4. Public opinion in times of war: Political preferences, trust and ideological orientations of Ukrainians 27–31 July 2025 Rating Group. Report for USAID. 2025. 38 p.) URL: https://cdn.prod.website-files.com/685c279caf66f4023ad2cab4/6989b84ada2a261a313700c4_presentation_poll_results_in_ukraine_compressed.pdf
5. Довіра до організацій та інституцій. Rating Group Звіт USAID. 2025. 56 с. https://cdn.prod.website-files.com/685c279caf66f4023ad2cab4/68d520ca901d40677_cdcab4_RG_EUAM_082025_UA_fin_compressed.pdf
6. Грушецький А. Україна скоріше рухається до розвитку демократії чи авторитаризму : прес-реліз КМІС. 2025. <https://www.kiis.com.ua/?cat=reports&id=1539&lang=ukr&page=1>
7. Грушецький А. Динаміка довіри Президенту В. Зеленському, сприйняття перспектив української влади та стан демократії : результати опитування, проведеного 23-29 січня 2026 року : прес-реліз КМІС. 2026. URL: <https://www.kiis.com.ua/?lang=ukr&cat=reports&id=1584&page=1>
8. Гончарук В., Шинькович А. Вплив антикорупційних реформ на публічне управління в Україні. Публічне управління і політика. 2025. Вип. 1(5). С. 1–10. DOI: <https://doi.org/10.70651/3041-2498/2025.1.01>
9. Державна антикорупційна програма на 2023–2025 роки : постанова Кабінету Міністрів України від 04.03.2023 № 220. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/220-2023-%D0%BF#Text>.
10. Корупція в Україні 2023: розуміння, сприйняття, поширеність / НАЗК : аналітичний звіт за результатами опитування населення та бізнесу. Київ, 2024. 146 с. URL: <https://www.sapiens.com.ua/ua/socpol-research-single-page?id=333>
11. Симисенко І.В. Інституційна довіра як чинник впливу на трансформацію політичної участі в сучасній Україні. Політикус : наук. журнал. 2025. № 2. С. 132-137. DOI: <https://doi.org/10.24195/24149616.2025-2.20>

12. Кононенко Н.В. Повоєнний соціальний дистрес і інституційна крихкість в Україні : до нової програми соціальної політики та інституційної трансформації. Вісник НТУУ "КПІ" Політологія. Соціологія. Право. 2025. № 3(67). С. 89-96. URL: <https://visnyk-ppsp.kpi.ua/article/view/343403/331255>
13. Інституційна (не)спроможність держави в Україні: як розірвати замкнене коло: монографія / кол. авт. : Галина Зеленько (кер., наук. ред.) та ін. Київ : ІПіЕнД ім. І.Ф. Кураса НАН України, 2025. 480 с. URL: <https://ipend.gov.ua/wp-content/uploads/2025/04/Instytutsijna-spromozhnist-derzhavy.pdf>
14. Лобода Д.О. Держава та суспільство: взаємодія під час війни. Публічне управління і політика. 2025. № 7-8(11-12). DOI: <https://doi.org/10.70651/3041-2498/2025.7-8.09>
15. Мартишук А. Відбудова України : виклики, уроки та досвід співпраці з США та ЄС. Інститут американистики. 2023. 19 с. URL: https://inam.org.ua/pdf/Institute_of_American_Studies_Rebuilding_Ukraine__challenges_and_lessons_of_cooperation_with_EU_and_US.pdf
16. Мирошніченко А.І., Трегубенко Г.П. Довіра до органів публічної влади як результат ефективної комунікації при наданні адміністративних послуг. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2025. № 12. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2156.2025.12.11>

References:

1. Sociological Group "Rating". (2023). Kompleksne doslidzhennia : Yak viina zminyła mene ta krainu. Pidsumky roku [Comprehensive study : How the war changed me and the country. Results of the year]. Retrieved from: https://cdn.prod.website-files.com/685c279caf66f4023ad2cab4/68d1589e4be159693dd073f6_rating_war_changed_me_and_the_country_february_2023_compressed.pdf [in Ukrainian].
2. RBC-Ukraine. (2025). Dovira ukraintsiv do vlady vpala za ostannii rik: KMIS [Ukrainians' trust in the government has fallen over the past year: KIIS]. Retrieved from: <https://www.rbc.ua/rus/news/dovira-ukrayintsiv-vladi-vpala-ostanniy-rik-1736413432.html> [in Ukrainian].
3. Razumkov Centre. (2024). Otsinka sytuatsii v kraini, dovira do sotsialnykh instytutiv, politykiv, posadovtsiv ta hromadskykh diiachiv, stavlennia do vyboriv pid chas viiny, vira v peremohu (liutyi–berezhen 2025 r.) [Assessment of the situation in the country, trust in social institutions, politicians, officials and public figures, attitude to elections during the war, belief in victory (February–March 2025)]. Retrieved from: <https://razumkov.org.ua/napriamky/sotsiologichni-doslidzhennia/otsinka-sytuatsii-v-kraini-dovira-do-sotsialnykh-instytutiv-politykiv-posadovtsiv-ta-gromadskykh-diiachiv-stavlennia-do-vyboriv-pid-chas-viiny-vira-v-peremogu-liutyiberezen-2025r> [in Ukrainian].
4. Rating Group. (2025). Public opinion in times of war: Political preferences, trust and ideological orientations of Ukrainians 27–31 July 2025. Report for USAID. Retrieved from: https://cdn.prod.website-files.com/685c279caf66f4023ad2cab4/6989b84ada2a261a313700c4_presentation_poll_results_in_ukraine_compressed.pdf [in English].
5. Rating Group. (2025). Dovira do orhanizatsii ta instytutsii [Trust in organizations and institutions]. Report for USAID. Retrieved from: https://cdn.prod.website-files.com/685c279caf66f4023ad2cab4/68d520ca901d40677cdcdab4_RG_EUAM_082025_UA_fin_compressed.pdf [in Ukrainian].
6. Hrushetskyi, A. (2025). Ukraina skorishe rukhaietsia do rozvytku demokratii chy avtorytaryzmu [Is Ukraine moving more towards the development of democracy or authoritarianism]. KIIS press release. Retrieved from: <https://www.kiis.com.ua/?cat=reports&id=1539&lang=ukr&page=1> [in Ukrainian].
7. Hrushetskyi, A. (2026). Dynamika doviry Prezydentu V. Zelenskomu, spryiniattia perspektyv ukrainskoi vlady ta stan demokratii... [Dynamics of trust in President V. Zelenskyi, perception of the prospects of the Ukrainian government and the state of democracy...]. KIIS press release. Retrieved from: <https://www.kiis.com.ua/?lang=ukr&cat=reports&id=1584&page=1> [in Ukrainian].
8. Honcharuk, V., & Shynkovych, A. (2025). Vplyv antykoruptsiinykh reform na publichne upravlinnia v Ukraini [The impact of anti-corruption reforms on public administration in Ukraine]. Publichne upravlinnia i polityka, No. 1(5). Pp. 1–10. Retrieved from: <https://www.eu-scientists.com/index.php/pmap/article/view/66> [in Ukrainian].
9. Cabinet of Ministers of Ukraine. (2023). Derzhavna antykoruptsiina prohrama na 2023–2025 roky [State Anti-Corruption Program for 2023–2025] (Resolution No. 220). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/220-2023-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].
10. National Agency on Corruption Prevention (NACP). (2024). Koruptsiia v Ukraini 2023: rozuminnia, spryiniattia, poshyrenist [Corruption in Ukraine 2023: understanding, perception, prevalence]. Kyiv. Retrieved from: <https://www.sapiens.com.ua/ua/socpol-research-single-page?id=333> [in Ukrainian].
11. Symysenko, I.V. (2025). Instytutsiina dovira yak chynnyk vplyvu na transformatsiiu politychnoi uchasti v suchasni Ukraini [Institutional trust as a factor influencing the transformation of political participation in modern Ukraine]. Politykus. No. 2. Pp. 132–137. DOI: <https://doi.org/10.24195/24149616.2025-2.20> [in Ukrainian].

12. Kononenko, N.V. (2025). Povoiennyi sotsialnyi dystres i instytutsiina kryhkist v Ukraini: do novoi prohramy sotsialnoi polityky ta instytutsiinoi transformatsii [Post-war social distress and institutional fragility in Ukraine: towards a new program of social policy and institutional transformation]. *Visnyk NTUU "KPI". Politolohiia. Sotsiolohiia. Pravo*, No. 3(67). Pp. 89–96. Retrieved from: <https://visnyk-ppsp.kpi.ua/article/view/343403/331255> [in Ukrainian].
13. Zelenko, H. (Ed.). (2025). Instytutsiina (ne)spromozhnist derzhavy v Ukraini: yak rozirvaty zamkne kolo [Institutional (in)capacity of the state in Ukraine: how to break the vicious circle]. *Kuras Institute of Political and Ethnic Studies of the NAS of Ukraine*. Retrieved from: <https://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2025/04/Instytutsijna-spromozhnist-derzhavy.pdf> [in Ukrainian].
14. Loboda, D.O. (2025). Derzhava ta suspilstvo: vzaiemodiia pid chas viiny [State and society: interaction during the war]. *Publichne upravlinnia i polityka*. No. 7-8(11-12). DOI: <https://doi.org/10.70651/3041-2498/2025.7-8.09> [in Ukrainian].
15. Martyshchuk, A. (2023). Vidbudova Ukrainy : vyklyky, uroky ta dosvid spivpratsi z SShA ta YeS [Rebuilding Ukraine : challenges, lessons and experience of cooperation with the US and the EU]. *Institute of American Studies*. Retrieved from: https://inam.org.ua/pdf/Institute_of_American_Studies_Rebuilding_Ukraine__challenges_and_lessons_of_cooperation_with_EU_and_US.pdf[in Ukrainian].
16. Myroshnychenko, A.I., & Trehubenko, H.P. (2025). Dovira do orhaniv publichnoi vlady yak rezultat efektyvnoi komunikatsii pry nadanni administratyvnykh posluh [Trust in public authorities as a result of effective communication in the provision of administrative services]. *Derzhavne upravlinnia: udoskonalennia ta rozvytok*, No. 12. Retrieved from: DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2156.2025.12.11> [in Ukrainian].

Дата надходження статті: 02.04.2026 р.

Дата прийняття статті до друку: 23.04.2026 р.

Дата публікації (оприлюднення) статті: 09.04.2026 р.

Стаття поширюється на умовах ліцензії Creative Commons Attribution License International CC-BY.